

p.o. J. Salas

avant...!

Figueres 6 abril 1932 n.º 15 **periòdic d'esquerra** redac. muralla, 17, 3.ª, 1.ª

aquell deure d'honor: l'estatut

Les manifestacions que han fet darrerament els polítics de Madrid i l'aparició dels informes de les ponències financeres de l'Estatut, fan preveure que probablement aquest mes d'abril el projecte d'Estatut de Catalunya entrarà en estat parlamentari. Ja era hora! Ha calgut que passés un any de República. I per què? preguntem. El perquè s'explica fàcilment. Si hom recorre amb la memòria tots els fets esdevinguts del 14 d'abril de l'any passat ençà, podrà observar-se la tàctica que se'ns ha jugat referent a l'aprovació de l'Estatut. La força que posseïa l'Esquerra de Catalunya durant els primers mesos de la República era formidable. Qualsevol moviment que provocava era seguit amb temença des de Madrid. Aleshores era el moment més oportú per a discutir l'Estatut. Però ara... ara que el seu prestigi ha minvat, ara que hi ha una part dels seus electors que n'estan desenganyats, amb més o menys raó, i, per tant, ha perdut certa força, ara ve bé als senyors de Madrid de discutir l'Estatut. Té res d'estrany, això? No. El centralisme, encara subsistent, ha esperat aquest moment. Els polítics espanyols i tots els polítics del món saben que, sovint, els partits que obtenen victòries esclatants, - com la que obtingué l'Esquerra, - llurs glòries són efímeres i llurs èxits són breus. Això és el que s'ha esdevingut: esperar el moment en que l'única força parlamentària de Catalunya hagués perdut la seva puixança. En part ho han aconseguit.

Però encara hi ha quelcom més. S'ha fet córrer la veu pels centres oficials de Madrid que als catalans ja no els interessa l'aprovació de l'Estatut, que aquella passió per l'autonomia de Catalunya ha esdevingut indiferència, per no dir hostilitat, i que el poble català ja ha restat satisfet amb l'adveniment de la República. Aquesta falsetat convé esvair-la, Catalunya no resta passiva i indiferent envers l'Estatut, el que passa és que esperant que entrés en estat parlamentari havem mantingut una actitud de prudència, potser excessiva.

Tot el que ens està passant no ens ve de nou. Regirant la història dels nostres moviments nacionals, veurem que tots han estat estrangulats per la política de l'Ebre enllà. Però també hem pogut veure que el catalanisme no ha mort mai. Al contrari, cada dia va augmentant i cada instant va prenent un caire més mundial. De què el catalanisme és més potent que abans de la Dictadura, ho demostra el fet d'haver obligat als partits polítics catalans i no catalans a considerar-lo com una necessitat. El que havem de fer els catalans és esperar que s'aprovi l'Estatut. Si ens el lliuren molt retallat, no perdem les esperances. El primer catorze d'abril que se'ns presenti, aprofitem-lo, però això sí, per no deixar-lo anar mai més. A l'últim, hauréu de convèncer-nos que no hem de fiar-nos de ningú. Recordi's que els esdeveniments més funestos que ens conta la història de les terres hispàniques han caigut damunt de Catalunya. La tàctica de política assimilista de Castella va fer que Portugal cerqués una solució extrapeninsular: la separació. I Catalunya també seguí aquest camí, però no pogué aconseguir-lo. L'Espanya centralista s'haurà de convèncer que el separatisme no depèn dels catalans, sinó de la seva tàctica inhumana i antiliberal. A Catalunya no hauria existit mai el separatisme si Castella no hagués tingut aquella dèria d'absorció i no hagués fet el sord a les nostres justificades reclamacions. Sempre que aquella catalanofòbia s'ha fet més intensa, els catalans havem perdut tota esperança a la solució del nostre plet, i, aleshores, la passió i la desesperança han creat l'esperit separatista. I, repetim-ho, no depèn de nosaltres, sinó d'ells.

Com dèiem més amunt, sembla que ja ha arribat l'hora de que les Corts comencaran el debat sobre l'Estatut. Les peticions que fem són ben humanes i no tenen res de xovinisme ni de jocs florals. Catalunya sols sol·licita dues coses: declaració oficial de la seva llengua i drets als catalans a Catalunya, i un organisme central que vetlli pels nostres drets, interessos i la nostra personalitat nacional. Cal que la nostra llengua no sols sigui introduïda a les escoles, sinó també a les universitats, en els palaus de justícia, en les notaries, etc... Cal que el nostre dret pugui evolucionar tal com fan tots els drets del món i segons les exigències i concepcions jurídiques del temps. Cal que hi hagi a Catalunya un govern que tingui cura de les coses de casa nostra. Cal, finalment, que sigui reconeguda la realitat ètnico-històrica de Catalunya. Això és tot. No pretenim la separació de l'Estat Espanyol per tal com les nostres peticions poden satisfer-se perfectament amb una República Federal. Es més, no ens interessa tampoc crear fronteres noves, ja que anul·laríem, si fos possible, totes les que hi ha existents. No solament som catalans de Catalunya, sinó també catalans del món.

Doncs bé, segons el pacte de San Sebastian, Catalunya havia de redactar-se un Estatut, el qual seria presentat a les Corts. Els dirigents del Parlament espanyol contragueren el deure d'honor d'aprovar-nos-el. Han passat dotze mesos i aquest Estatut encara no ha estat ni tan sols llegit al Parlament.

Si aquest és el nostre programa de festes pel dia 14 d'abril vinent... més val que ens endrecem a casa i fem examen de consciència per haver-nos deixat robar aquella inoblidable data en què es va declarar la República Catalana.

per un 14 d'abril autèntic

Els governants de la República semblen decidits fermament a rebatre les afirmacions que alguns filòsops espanyols hem fet de què la nostra República era trista.

Disposats amb tots els medis a demostrar tot el contrari volem aprofitar el primer aniversari de la seva proclamació, per tornar a exaltar l'entusiasme i l'alegria indescriptible d'aquella gloriosa data.

Malgrat fer uns quants dies que vers aquest objectiu s'hi despleguen moltes activitats, hom preveu que, llevat dels ciutadans febles que en tots els temps es redossen al costat del més fort, no deixarà d'observar-se una gran indiferència, puix que, encara que sigui premeditament, les individualitats, per més que hom vulgui, difícilment es posaran en estat de joia unànime, sense haver experimentat les sensacions físiques o psíquiques necessàries.

Un pensador, en una seva fantasia féu comparèixer la Riquesa, la Voluptat, la Salut i la Virtut davant un jurat qualificador perquè entre elles fos escollida la que podia portar el millor benestar a l'home.

Els uns volen diners, els altres salut; com conciliar tants de gustos, tants d'humors?

Es deduí que difícilment podia seleccionar-se el major bé que us delecti amb tanta força que us deixi en l'impotència de sentir qualsevol altra cosa.

Això demostra que amb totes aquestes benaventurances no són prou per aconseguir un ample benestar, puix amb una sola encara menys i no cal dir l'estat de desventura que pot ocasionar-nos el no poder disfrutar-ne de cap.

La República hauria d'haver portat algun benestar general - moral o material - per poder festejar-la com hom intenta fer-ho. Copseu les opinions i veureu que la realitat viva no desfavoreix el nostre comentari.

¿Es que les fonts de riquesa comuna, ara com abans, no estan en poder de quatre cobejosos?

¿Es que potser el contribuent pot donar-se per satisfet de tenir d'augmentar el seu tribut a l'Estat, sense la satisfacció de veure'l esmerçat en obres de bon profit col·lectiu?

¿Es que pot ignorar-se que les pos-

sibilitats econòmiques dels individus, han minvat considerablement també amb el nou regim? ¿Es que això únicament, no pot ésser causa de tot el nostre malestar i de la nostra indisciplina?

¿Es que la reglamentació de la prostitució i la legislació del divorci, són suficients per portar-nos la felicitat? ¿O cal esforçar-se encara més per enderrocar aquesta moral catòlica i feudalista que ens envolta?

¿Es que la nostra salut, ara com abans, no està a mercè de qualsevol que la vulgui malmetre? ¿Es que el problema social de l'infecció ha de restar sempre tan descuidat? ¿Es que per la salut pública no seria hora ja de combatre les causes en lloc d'atenuar els efectes?

¿Es que els nostres governants poden donar-se per satisfets d'haver complert el seu deure amb dignitat, havent foragitat, punit i empresonat els que podien criticar-lo?

¿Es que en República democràtica la virtut no tindria d'ésser condició precisa per poder ocupar els llocs de comandament?

¿Es que no hauria d'avergonyar-nos que precisament les autoritats republicanes, arremelin tot el seu poder per ofegar les campanyes purificades dels ciutadans desinteressats i d'abnegació posada a prova?

Finalment, si d'ençà del 14 d'abril passat, malgrat de no haver rebut satisfaccions lloables hom no hagués experimentat aquestes sensacions desagradables, no es dubli que, espontàniament, sense necessitat d'afiar-la hauria sorgit novament aquella alegria manifestació cívica, única en la història contemporània dels pobles, d'ara farà un any.

Altrament, però, els nostres sentiments, en part desilusionats ens esperonen a treballar de nou per un 14 d'abril autèntic.

J. V. CAMPS.

preguntant...

¿per què certs funcionaris de casa la vila, no acaten les ordres que tramet el senyor Alcalde de la ciutat...?

¿serà cert que dins de ca la Ciutat, els consellers i Alcalde, estan subjectats sota les ordres del senyors funcionaris...?

¿quan serà l'hora, senyors del consistori, de Figueres, de contestar la demanda que feren els «vigilants» de la ciutat...?

¿que potser no han tingut suficient temps per a estudiar les bases, després de més de cinquanta dies d'ésser presentades?

¿no fóra més convenient que per millor seguretat de vigilància de nits... el nostre ajuntament és fes càrrec del *vigilants*, de la mateixa manera que els *serenos*...?

¿voldríem saber quines són les millores que el nostre ajuntament amb un any d'actuació, han donat en el ram mercantil de la ciutat...?

¿serà sàtira, burla o bona fe que el rector de Figueres, el dia primer de maig, festa del treball, s'hagi de celebrar la comunió solemne...?

¿no és de doldre que el nostre ajuntament eslligui sotmès a la clerecia de la ciutat...?

seguirem preguntant.

Tingueu compte que les últimes
novetats són sempre a

Calçats Pallac

Els diners que puguin gastar-se
amb festes per commemorar l'a-
niversari de la República, seria
molt més humà destinar-los a
obres de beneficència.

Gran Cafè EXCELSIOR

Rambla - FIGUERES

comentarios quincenales

El Sr. Carner, al empezar la discusión de los presupuestos, dijo: «hay que demostrar la diferencia entre aquella monarquía derrotada y esta República austera. Es preciso conozca el país cuan dilapidadora fué la obra de los hombres sin conciencia que gobernaron con la Dictadura».

Y ¡zás! apretó un poco el torniquete a los contribuyentes, y enterados por completo.

Bien es verdad, que el sacrificio que nos impone a los fumadores, es por nuestra contumacia en querer seguir envenenándonos con las infames labores que nos sirve la Arrendataria y porque como «austeros» republicanos no debemos tener «pequeños vicios», y además, en justo castigo a «nuestra perversidad» por haber tolerado las monstruosidades dictatoriales; pero muchos de esos «monstruos», que son los que debieran pagar los despilfarros y no el pueblo, seguirán fumando brevas imperiales, mientras Juan Español escupe y «echa humo».

* * *

Ayer «calumniadores de baja estofa», hoy «chusma encanallada». Por lo visto algunos señores diputados, no obstante ostentar una representación parlamentaria que les otorgamos creídos que sostendrían nuestras convicciones republicanas, por encima de toda conveniencia de partido, o caudillaje, se dedican a aplicar a las masas los epítetos más injuriosos que hallan a mano.

El Sr. Pérez Madrigal, el jabalí de bazar de estas Constituyentes, autor de la frase para los que se hacen eco de los calumniosos enchufes, sienta al propio tiempo la original teoría de que los diputados no tienen que dar cuenta a nadie, más que al Gobierno, de sus actos.

¡Estupendo! Esa «chusma encanallada» ese «vulgo municipal y espeso», no tiene otro derecho, después de votar, que a «chincharse» o «amolarse» si sus representantes lo hacen mal o no hacen nada de lo que ofrecieron. Su obligación es hacer la «vista gorda» a lo de los enchufes, aun cuando sepa que hay románticos (suena mejor que enchufista) que disfrutaban más de 80.000 «beatas por la acumulación de cargos, momios o ¡enchufes»!

El pueblo acertará siempre con la frase zumbona, mordaz, hiriente y la

aplicará en todo momento a los que hacen de la política escabel de sus bastardas intenciones.

Será injusto algunas veces, pero evita con su crítica severa, implacable, que la consupiscencia y la imoralidad tomen carta de naturaleza.

Si molesta, duele o levanta ampollas la frase, tita, señores, a todo pasto y para evitarla dejen de ser... eso... en... chu... fis... tas.

* * *

En Valdepeñas, el concejal monárquico Sr. Ballenato interrumpió al Alcalde. Protestó el público. Insultos, denuestos, escándalo y un individuo que trata de agredir al Sr. Ballenato con un cuchillo de grandes dimensiones, sin conseguirlo.

Lanzarle un arpón hubiera sido lo más acertado y es probable no le hubiera alcanzado tampoco, tratándose de un crustáceo monárquico.

* * *

Después de mucho tiempo sin saber nada del Doctor Albiñana ¡lagarto! ¡lagarto!, he aquí que surge de la caverna el famoso médico para entonar un canto elegíaco a la monarquía y de paso lanzar varios dardos envenenados al régimen republicano.

Sr. Casares Quiroga, a la Guinea con él, «empaquetado» con sus cómplices Gil Robles, Beunza, Urquijo y esa señorita Urraca Pastor que debe ser una lechuza de campanario.

* * *

Y como según dijo un diputado hace poco en las Cortes, en la Guinea hay una Virgen que llora, cuando los negros no le llevan cacao, pueden explotar allí un filón magnífico, porque aquí no creemos ni en el Santo Cristo de Limpías, ni en la Virgen de Ezquiroga, ni en las once mil vírgenes.

* * *

Cerramos estos comentarios, con el que nos sugiere la noticia publicada por los diarios, de la muerte en Canarias de un obrero deportado.

Cuando embarcó en el «Buenos Aires» este infeliz, su naturaleza estaría minada por mortal enfermedad. ¿Por qué no se sometió a estos desgraciados a un reconocimiento previo que dictaminase lo perjudicial que le sería un viaje tan largo y un clima tan insalubre? ¿Y si se hizo, qué médicos fueron los que no supieron ver que se

conderaba a muerte a un semejante? ¡Pobre obrero muerto, lejos de los suyos, sin un consuelo, sin una palabra piadosa, sin nadie, que en sus últimos instantes cierre sus ojos, ni acompañe sus despojos a la mansión eterna!

¡Responsabilidades! ¡Justicia! Siempre estas palabras, con las de libertad y fraternidad universal, martilleándonos el cerebro, como algo obsesionante que no puede, en pocos años, llevar a cabo un simple cambio de régimen y esta civilización ha de sufrir hondas conmociones hasta ir aproximándose a esa suprema aspiración humana.

HUGO

Figueras, Abril de 1932.

de teatre

**enric borràs
a figueres**

Amb la visita de l'èminent actor, hem pogut constatar mantes coses: Que l'afició al teatre encara és un fet. Que el cinema sofreix una davallada. Que les obres teatrals d'abans, encara entusiasmen i que Enric Borràs és encara avui l'únic tràgic indiscutible.

Cinc obres! Cinc èxits! Cinc meravelloses interpretacions.

Tant en «El Alcalde de Zalamea» com en «Terra Baixa» com en el «Cardenal», Enric Borràs entusiasma la concurrència amb el seu ben dir, amb el seu perfecte executar. Però en l'obra que estigué veritablement inimitable fou amb «Esclavitud» de Lopez Piniños. El tràgic mundial sabé endinsar-se tant en el cor dels espectadors que al final de mantes escenes es vegé obligat a acallar els aplaudiments amb la seva presència a la llotja escènica.

Cinc sessions de triomf pel nostre eminent actor i una afirmació rotunda pels simpatitzants del teatre.

«Ja no és el vodevil sol que omple nostre coliseu. També s'omple amb veritables obres d'art». Alegrem-nos-en, i que aprenguin els detractors.

Es diu que diumenge que ve, es donaran dues representacions de «La Reina ha relliscat» per la companyia que dirigeix el mateix autor de l'obra. Si creiem la premsa barcelonina, és un nou encert del popular autor. Si creiem en el públic barceloní també, perquè fa més de cent nits que a l'Espanyol, s'acaba el paper... i fins han augmentat els preus.

MARCOS XUTI.

de la «fivantor» anar- quista i la política social

1. - Es molt natural que els anarquistes sempre protestin, perquè si somnien en una societat, tot ço que pugui fer la vella per sostenir-se els ha de desplaure.

2. - Si en realitat el Sindicat Obrer d'Oficis Varis no hi té cap culpa que els anarquistes els facin seguir els seus mètodes, també pot dir-se que la Federació Republicana Socialista de l'Empordà segueix els mètodes d'estira i arronsa dels botiguers, malgrat la seva voluntat.

3. - Si el sindicat diu que no fa política, no és que defugui la responsabilitat de donar modelitats per al bon governament dels pobles. Unicament rebutja aquesta paraula perquè amb el temps s'ha gastat.

Igualment com els senyors d'Empordà Federal que, després de sentir-se anomenar gloriosos federals empordanesos i de repetir en tots moments que són on eren fa vint anys, ara amb això de federals històrics no els sona bé i s'anomenen socialistes col·laboracionistes.

4. - Quan Empordà Federal es veu acorralat calla o explica històries, i així veiem que diu: *Empordà Federal fa més de quinze anys fou excomunicat i denunciat als tribunals per propaganda d'idees contràries al dogma catòlic i aprofita totes les ocasions per propagar les seves idees político-socials.*

Doncs bé, després de quinze anys de propaganda, etc... s'han obtingut els següents èxits:

•En vint-i-cinc anys a Figueres únicament hi ha hagut un sol bateig civil• això fou la resposta que els «dics» de *La Veu de l'Em-*

L'obra social dels republicans de tota la vida:

«Ajuntament de Figueres

Lliurament, febrer de 1932

A Alexandre Fàbrega, lloguer autos per a la concentració de la Guàrdia Civil de varis pobles a aquesta Ciutat, amb motiu de la vaga del dia 15 de febrer. . . . Ptes. 47'00.,

Obrer!, cal que recordis aquesta gesta.

pordà respongueren a un amic d'avant..! quan es planyia de no poder-se batejar.

Degut a l'intensíssima propaganda contrària al dogma catòlic, els col·legis confessionals de Figueres cada dia augmenten el nombre de deixebles.

I això d'idees político-socials és enorme els èxits aconseguits, com els precedents.

Amb uns quants anys que fa que els federals històrics podrien haver enllestit el llegat Clerc per a les escoles d'Arts i Oficis, encara està en suspens.

No cal dir, també, les facilitats que té l'obrer figuerenc d'instruir-se, ni tan sols per instint de combatre la penúria de l'analfabetisme.

5. - Ja que aquests federals històrics semblen que no caminen prou planers, els copiaré un fragment que, casualment, ens ha vingut a les nostres mans i potser els posi en clar, el seu federalisme, el seu anarquisme i el seu socialisme.

Frederic Urales, veterà anarquista, el 1 d'aquest mes, escriu:

La federació és clàssica a Espanya. No comença en el gran Pi i Margall. L'ànima magnífica que va escriure «Las Nacionalidades» no fa més que respondre a la tradició federalista i autonòmica de la Nació Espanyola. No volen els socialistes espanyols (llegeixi's, si es prefereix, anarquistes perquè a Espanya no hi ha més socialistes que els anarquistes), no volen els socialis-

tes espanyols canviar un govern per un altre. Estem convençuts que cent governs que hi poséssim, un després de l'altre, sempre més avançats, caurien tots per incapacitats i tirans. La solució està a treure tots els governs.

6. - Per acabar a aquests que parlen de la lluita de cada dia, el millorament social, bregant contra els obstacles de la vida, els direm que no s'escarrassin perquè el seu esforç serà estèril, o sinó vegin el que diu el seu col·laborador J. Serra Vila de Lleida, en les seves mateixes planes, el dia 2 d'Abril: *! la vida i el viure — a la curta o a la llarga — independentment de nosaltres, es riuen de dogmes i autoritats per a continuar l'ígnit procés evolutiu del devenir humà.*

SALIN.

la mort d'un antifeixista

Darrerament ha mort a París, on estava exiliat, l'ex-diputat socialista italià, cap dels emigrats polítics italians a la capital francesa, senyor Fillippo Turatti.

Lamentem que Itàlia hagi perdut una gran figura política internacional, un lluitador aferrissat contra totes les vicissituds de la dictadura de Mussolini, la qual, malauradament, ja compta amb tretze anys de vida.

Un bon taller de calçat a mida
PALLAC GALAN, 2

massa generositat

E Banc d'Espanya ha cedit generosament la quantitat de 200 000 pesetes per a contribuir al major esplendor de les festes de commemoració del primer aniversari de la República.

Creiem, però, que hauria estat més ben aprofitada aquesta quantitat si s'hagués repartit equitativament a obrers en atur forçós.

el que catalunya paga a l'estat espanyol

Segons els informes de les ponències financeres encarregades d'estudiar les relacions econòmiques de Catalunya i Espanya, resulta que Catalunya ajuda a sostenir les càrregues de l'Estat en la següent proporció:

Contribució industrial.	26'15 per cent
» territorial.	11'32 »
Utilitats	22'12 »
Drets reals	18'93 »
Timbre	20'50 »
Il·luminació	30'28 »

S'ha de tenir en compte que la població de Catalunya és de l'11% de la població de l'Estat Espanyol; doncs bé, la cosa més lògica fóra que Catalunya ajudés a l'Estat amb un 11% i no amb la forma que ve fent-ho. Això és, precisament, el que s'ha d'aconseguir al Parlament si es vol que l'Estatut pugui aplicar-se sense cap dificultat. Del contrari, continuarem pagant, com uns ànecs, la quarta part del pressupost de l'Estat.

maneres de complir

El passat dia 17 de març, l'Ajuntament de la nostra ciutat prengué els acords de trametre al senyor Rector-Arxioprest, entre altres, les següents disposicions:

1.ª Que no es deuen tocar les campanes en el successiu, a no haver obtingut autorització, per cada cas concret, d'aquesta Alcaldia.

2.ª Que s'haurà d'evitar que constitueixi manifestació pública externa del culte, el portar el viàtic fora de l'Església. No es podrà, per consegüent, efectuar en la forma que abans es realitzava, a no ésser que per algun cas concret i determinat s'obtingués la deguda autorització.

Bé, tot això ens semblaria bé si no fos tot aliò dels «casos concrets i les degudes autoritzacions» que, pel que sembla, hom diria que ja són massa concrets i, a ben segur, no pas tots amb la deguda autorització.

Volem dir, doncs, que al cap de vuit dies d'haver estat cursades les abans esmentades comunicacions al senyor Rector, s'han servit combregars i s'han manifestat d'ídèntica manera de com se servien i es manifestaven abans del 17 de març de l'any que corre.

El senyor Rector d'aquesta ciutat ha demostrat tenir molt poca pressa en el compliment de tot el disposat pel nostre Municipi actual atenent a les lleis Constitucionals aprovades pel Parlament republicà.

Perquè, la veritat, no volem pas creure que en tan pocs dies s'hagi sol·licitat, per cada cas, la prèvia autorització governativa i que, per tant, aquesta hagi estat, també, en cada cas, concedida. D'ésser així, no hauríem guanyat res, i, una vegada més, palesaria que el Rector-Arxioprest es mofaria del mort i del qui el vetlla que és, mica més mica menys, el que fan tots els manifestants públics del culte catòlic, apostòlic i romà.

Cal, però, que això no succeeixi, car si no volen acatar les disposicions comunicades, s'exposen a què el poble que aguantà tant de temps aquells «rosaris de l'aurora» tan groiescament cantats - millor dit, encara, bramats o lladrats - durant la Dictadura, acabi la paciència amb tantes campanes, campanetes, i ombrel·les provocadores i irritants.

No els resta més remei que la «santa conformació», tan pregonada per tota aquesta genteta «rau rau» d'Església.

I, també, cal, amb més raó encara, que un Ajuntament, com el d'ací, que dicta unes disposicions per tal que siguin ateses, es facin complir amb tota la seva integritat.

Prou «combregars generals», malgrat vagin amb cotxe. Cal fer callar aquestes campanetes que, insolentment, un braç tossut i un cervell més tossut encara, prenyat de fanatismes, però depauperat d'intel·ligència, fa dringar per a propi gaudi torturador d'esperits no creients.

La clerecia ha de tenir present, i recordar-ho sempre, que la República no té religió oficial. Recordar-ho, perquè això vol dir que no s'hi val a «flirtejar» al poble, al veritable poble, puix que infaliblement seria un amor mort abans de néixer: un amor sense esperança.

La clerecia ja n'està a bastament convençuda d'això, però li costa avenir-se a la submissió.

ROC CLAR.

L'aranya clerical s'apodera de les consciències joves, per fer-ne éssers ignorants i dòcils, presumptes víctimes de l'hipocresia i la falsedat.

Cobla - Orquestra - Orquestrina
PEP VENTURA
 Primera Categoria - Per contractes:
GERMANS AIGUAVELLA
Cervantes, 4 FIGUERES

un dictamen sensacional

Un grup de catalans desitjosos d' aclarir el fonament legal de la situació de Catalunya, després de proclamada la República, va decidir de sol·licitar un dictamen jurídic sobre els quatre extrems següents:

1.—Quina és la personalitat jurídica del Govern de la Generalitat de Catalunya?

2.—Quines són les seves facultats?

3.—Tenint-les en compte, quina és la força d'obligar de les lleis i, en general, disposicions de l'Estat espanyol i dels seus òrgans, en territori català?

4.—Quina serà la que hi tindran en endavant?

Per tractar-se d'una qüestió de Dret Públic, el va demanar al senyor Francesc Maspons i Anglasesell, tenint en compte la seva personalitat de jurista eminent, ex-President de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Barcelona, President de la Delegació Catalana a Ginebra, Membre del Comitè Executiu del Congrés de Nacionalitats Europees, President de l'A. I. D. M. (Association Internationale pour l'Etude du Droit des Minorités) i Membre de «l'Academia Nacional de Jurisprudència y Legislación de Madrid».

El senyors Maspons i Anglasesell, atenent la petició, va ametre, amb data 12 de Febrer de 1932, un Dictamen, les conclusions, del qual són les següents:

Segons els Decrets de la Generalitat i del Govern espanyol, Catalunya és un Estat,

Els Diputats catalans no tenen facultats per acceptar esmenes a l'Estatut.

La Constitució i les Lleis aprovades per les Constituents espanyoles, no tenen vigència a Catalunya, sense l'aprovació de les Corts Catalanes.

D'aquest Dictamen sensacional en seran fetes dues condicions, una de catalana i una altra de francesa, per tal que sigui conegut dintre i fora de Catalunya.

D'ací a pocs dies sortirà l'edició catalana.

Pel Grup editor: Jaume Compte.— Miquel Ferrer.—Abelard Tona.

(Nota pregada)

de col·laboració

arribisme i anarquisme

Una mica tard per vàries raons que no és del cas assenyalar, anem a ocupar-nos d'un article, o millor, d'un exabrupte aparegut el mes passat en les planes del periòdic que surt a la vergonya pública en aquesta ciutat amb el nom pompós de *Libertad*, el qual signa el conegut *saltimbanquis* de la política, Antoni Papell, refugiat actualment en el Centre Republicà Federal-Radical... i el que vulguin posar-hi.

Porta l'escrit esmentat el títol «Reacción i Anarquismo» i està inspirat segurament en un discurs que donà fa poc Alexandre Lerroux, el Gran Far-sant, el qual com tothom sap, va decidir rompre el silenci i no calla mai.

Desitjant guanyar la simpatia de l'ex-descamisat ara que està a punt de governar, sembla, diu l'excel·lent periodista: «Es necesario formar el frente único para abatir a los individualistas acérrimos que pugnan por destruir el Estado y retrotraer la Humanidad a las edades primitivas». I afegeix després d'aquesta viril exhortació: «Sin cuerpo de doctrina en que robustecerse, el anarquismo, como utopía que es, pierde más y más terreno desde la escisión de la Primera Internacional, arrastrando una vida mísera, infecunda, henchi-

cida de venenos y de rencores profundos, sin luces guadoras, integrado por los supremos despechados de la sociedad más baja».

La bilis que traspua això que s'acaba de llegir és una prova més de l'odi reconcentrat que senten els professionals de la política a l'anarquisme, cada dia més potent i amenaçador. Hem pogut veure últimament com des de diferents sectors s'atacava en forma idèntica aquesta ideologia, rivalitzant els mateixos en l'aplicació dels qualificatius més denigrants dels seus defensors.

Tot plegat és molt comprensible si tenim en compte el perill que corren de perdre aviat la clientela, un poc cansada ja de la «sinceritat» i el desinterès dels que fan el paper de redemptors. Perduda la fe en la política, monàrquica o republicana, socialista o burgesa, la política parlamentària en fi, no queda altra esperança que l'anarquisme i el poble dirigeix la mirada inquieta i febrosenca cap a la llum nova.

No tardarem a presenciar l'enfonsada total i definitiva de certs partits que pretenien representar els anhels sempre escarnits de la massa. Llavors, quan la desbandada sigui general i aquesta, com acabem de dir, vindrà aviat, serà l'anarquisme que entrarà en joc vigoritzat per aquesta força ara dispersa i, per tant, quasi nul·la, obrant com un factor determinant de la nostra història.

Ben al contrari, per tant, de l'afirma-

ció que fa el radical de darrera hora, Antoni Papell, de què «pierde más y más terreno», comprenent en realitat el pervindre poc falaguer de l'arribisme. Ja hem tingut ocasió de veure en els fets que succeixen ininterrompudament a Espanya, demostració clara del descontent general que ha de provocar a la llarga esdeveniments magnífics, com gairebé a tot arreu era desplegada la bandera negra i vermella, els colors simbòlics de la misèria i de la revolució que adoptà l'anarquisme. Haurà estat per això, precisament, per la puja constant dels seus efectius, més influents cada dia en la marxa iniciada vers un món nou, que l'al·ludit senyor, imitant l'estruc que amaga el cap davant del perill, intenta negar una veritat tan desagradable per ell emprant un to despectiu i catastròfic; per això i res més.

Quant a l'altra afirmació que l'anarquisme es troba sense un «cuerpo de doctrina en que robustecerse», cal que li preguntem si s'ha entretingut alguna vegada en llegir quelcom de Proudhon, Bakunín, Reclús, Nettlau Kropotkín, Malatesta i altres teòrics de l'escola socialista més avançada. Recordem encara les paraules de lloança que dirigia temps enrera, en un article publicat també a *Libertad*, a la personalitat insigne de Reclús, amb el propòsit potser de palesar uns coneixements que desmenteix ara.

Sigui com sigui anem a complaure tal personatge amb aquesta definició que constitueix el fonament bàsic de la doctrina ensenyada pels mestres que hem anomenat anteriorment: «Estem farts de *bergants*. Qui vulgui menjar que treballi» definició inconciliable amb l'altra de l'arribisme que ell representa tan bé «Mentres hi hagi burros anirem a cavall».

Que vagi insultant, doncs, amb expressions com les que gasta que els extremistes de l'esquerra no són més que «supremos despechados», que pertanyen a la «sociedad más baja», que no retardarà un sol minut per més que escupi i per més que cridi el triomf de la ideologia que deixem sintetitzada d'una equitat i justícia perfectes.

JAUME SAGALÀ

El Siglo

DE

ANTONI CARRERAS
AVINGUDA REPUBLICA, 17

Venda exclusiva dels olis purs de oliva del Sindicat Oleícola Garrotxa-Empordà.

**Perfumeria - Articles fotografia -
Drogueria - Pintures - Comestibles**

L'acte que seria més ben vist pels ciutadans del nostre país, seria que el Govern, el dia 14 d'Abril, donés la llibertat a tots els presos polítics i socials.

“Empordà Federal” ha dit que això del vot o la pistola, no ho volia dir; li va escapar.

Volia dir: el vot o la violència. Ah!

plaça mercat

Previem que la gent d'Empordà Federal no faria gaire cas de les manifestacions fetes per nosaltres respecte al pla de reformes que cal portar a terme en la nostra Ciutat, però hem de confessar-ho: no esperàvem que gosessin dir públicament que no havent-hi hagut *ningú* que s'interessés aportant una opinió, havien decidit fer el que els semblés més convenient.

Nosaltres volem recordar que molt abans que Empordà Federal parlés d'aquest assumpte, des de les columnes del nostre modest periòdic - modest, però enèrgic - ens n'havíem interessat. I últimament demànavem a l'Ajuntament que fes públiques les dades precises per tal que tots els ciutadans poguessin aportar-hi una orientació. No hem vist corresposta la nostra demanda; i, sincerament, ens en lamentem.

Entenem que l'edifici que més urgeix construir és la Plaça-mercat, per tant, no podem estar d'acord amb la decisió de la majoria municipal, de fer primerament la nova casa Ajuntament.

Avui ens plau repetir ço que hem indicat diferents vegades; la nova plaça-mercat deuria erigir-se on hi ha actualment la vella.

Que no hi ha lloc? No se n'hi deu voler trobar, que no és el mateix.

Caldria comprar la casa que queda en peu del costat on hi havia l'enderrocat Municipi, i l'illa de cases de la dreta (carrer S. Pere baix, corriol sense nom i Plaça), d'aquesta faisó quedaria un quadrat suficient per edificar-hi la Plaça-mercat, lloc el qual reuneix condicions higièniques immillorables, hi toca forces hores el sol i té amplia ventilació.

Un cop feta la Plaça-mercat, i quan l'erari municipal s'hagués rescabalat en part de les despeses ocasionades, llavors es podria parlar de la nova casa Consistorial.

El lloc ideal per a ella, al nostre entendre, és a la Càmera Agrícola. Si no n'hi hagués prou amb aquest

edifici, podria adquirir-se la casa del costat, i amb això guanyaríem una àmplia façana que donaria molt més relleu al nostre Municipi.

El nostre projecte és molt menys costós que aixecar de soca-arrel dos edificis nous.

Si l'Ajuntament porta endavant les solucions que assenyala *Empordà Federal*, com a ciutadans i contribuents n'hem de protestar, puix representa un pressupost molt més crescut, i, a la fi, construir un bell edifici per la burocràcia i una plaça-mercat en lloc humit i insalubre, com són els terrenys entre els carrers dels Tins i Pons, que és on sembla decantar-se la voluntat dels nostres regidors.

Tenim la quasi seguretat de que no es farà cap cas de les nostres paraules, però almenys restarem amb la consciència tranquil·la.

Ara els homes de la majoria municipal que tirin cap on els hi convingui més, nosaltres ja hem dit ço que ens interessava fer saber al poble.

X.

Si el 14 d'Abril no s'han reintegrat a les seves llars, els deportats amb el «Buenos Aires», el poble, en lloc de festejar la data, l'ha de plorar.

a dormir al llit

Ens assabenten que el vigilant encarregat del barri de la plaça de la Palmera, acostuma dormir-se a l'entrada d'una casa de l'esmentada plaça.

Això motiva que els habitants del barri a voltes, per fer-se sentir, han d'estar un quart picant de mans.

Caldria que el *jefe* de la vigilància nocturna procurés subsanar aquestes irregularitats.

Els ciutadans paguem als encarregats de la vigilància, per poder dormir tranquils, no perquè s'estiguin descansant comodament en una escaleta.

Tots els articles que inserim, signats o no, en són responsables els seus autors.

S'arreglen plomes estilogràfiques
Llibreria Batlloera
GALAN, 2

«Déu, o vol treure el mal d'aquest món i no pot o pot i no vol, o no pot ni vol, o, en fi, vol i pot fer-ho. Si ho vol i no pot és impotent, la qual cosa es contrària a la natura de Déu; si pot i no vol, és malvat, i això no és menys contrari a la seva natura; si no vol ni pot, és, ensems malvat i impotent; si vol i pot d'on ve aleshores, el mal damunt la terra?»

Lactanci.

s'acabarà?...

No entenem perquè el dijous i divendres sant no s'ha fet ball ni cine.

¿No es feia festa?

Es de doldre que els espectacles, societats, escoles nacionals, etc., vagin d'acord amb el calendari pastoral, fent cas omís del calendari republicà.

¿Quan s'acabarà això?

Es qüestió de deixar passar algun any o de que les autoritats demostrin quelcom més d'energia.

Nosaltres creiem que s'ha d'aprofitar el temps, i, per tant, que qui pot fer-ho ha de demostrar radicalment que el nostre país està regit per un Govern laic.

S'han votat unes lleis i cal portar-les a la pràctica.

**El nostre periòdic és lliure.
Està a la disposició dels ciutadans veritablement democràtes.**

S'arreglen plomes estilogràfiques
Llibreria Batlloera
GALAN, 2

avant..!

el pròxim número sortirà el dimecres, dia 20 d'abril.
venda: llibreria batlloera.

Arts Gràfiques TRAYTER, Cervantes, 13, Figueres

avant..!

que ho farà que sempre que
s'ha de parlar de l'estatut
vinguin vacances?

el crim dels «amics d'avant..!»

Ja sé benvolguts llegidors, que trobareu afrosa la capçalera d'aquest article, però no us esvareu per nosaltres. Som joves i forts, i no ens espanten les vexacions morals, ni els càstics corporals; lluitarem sempre amb sinceritat i a la llum del dia, com hem fet fins avui, i la veritat que defensem, a la fi, sortirà triomfant.

¿Quin és el crim que hem comès? us preguntareu.

Senzillament contestat:

No voler supeditar-nos a la política de capelleta del partit que regeix els destins de la Ciutat.

Ahir burinaven les oïdes de l'amo d'un cafè, avui han deixat caure unes paraules a l'orella del propietari de l'edifici.

Ahir se'ns tancava una porta i se'ns en obria una altra. Avui se'ns priva fer conèixer el nostre estatge i se'ns ofereixen seguidament uns altres.

Si la reconciliació ha de venir amb aquestes obres, cada dia ens allunyem més uns i altres.

¿Per què aquesta insistència en perseguir-nos? ¿Per què no ens deixeu portar endavant la nostra obra?

Nosaltres lluitem per un ideal, llunyà, molt llunyà, difícilment l'abastarem, però sabent-nos impotents per assolir-lo, lluitem!; i és que som la sembra d'un demà ufanós que s'acostarà un poquet més a la realització del nostre somni.

Treballem per agermanar als homes, treballem per fer desaparèixer la gran injustícia social, treballem per què tots puguem arribar a estimar-nos com a germans

que som. Treballar per la humanitat, què voleu més bell?, ésser caritatiu amb el pròxim, arribar a un alt grau de filantropia, únic mitjà de guarir les nafres pul·lulants, de misèria i horror, que van apoderant-se del món.

Els homes conscients mai restarem joiosos de les nostres victòries; sempre freturarem més, no desigs materials de benestar i riqueses, sinó sed d'amor al pròxim, cobejança d'igualtat de tracte per a tots.

Hem aixecat una bandera de llibertat, i la croada empresa és àrdua i perillosa, però no vacil·lem, caminem amb pas ferm, i encara que els bofaruts de l'odi i l'enveja ens salpiquin la cara, no tornarem enrera.

Avant..!, és el nostre lema. En el nostre grup no hi tenim capità ni creu; tots som soldats d'una causa noble i justa, i per això tenim fe que el nostre sacrifici no serà estèril.

Us preguem, una vegada més, als que gaudiu obstaculitzant la nostra via, que ens deixeu en pau, puix la paciència té un límit, i seria dolorós que l'esgotéssim.

VÍCTOR MUNTANYÀ.

avant..!

¿Per què et pares, poruc, si el teu camí
tot just ara comença?

Oblida't de l'ahir
i avança coratjos. Tens la temença

de mil destorbs que t'aturin el pas
i et facin tornar enrera.

El puny clos dalt del braç
és la més gran bandera.

Té un pal de sang que no és estrany
per a guiar-te els passos.

Com s'obriran davant teu els camins
si aixeques els dos braços!

Quan hom ha fet el primer pas
tornar enrera és covardia.

sota el teu pas es fondrà el glaç
així que arribi el dia.

Guajta bé els cims enllà del lluny
i quina quina serenor s'afansa

serres avall s'esmuny
el verd de l'esperança.

Cal lluitar fort i seguir avant
encara que en el camí calguis a trossos
per tu i pels que vindran
esquiva't el dolor del moll del ossos.

Pensa que ens hem juramentat fidels
en fer la ruta redemptora
i hem de fer tremolar tot els estels
dins la nit opressora.

Cavaller ardit de l'ideal,
avant, avant..! No miris mai enrera
i aixeca el puny ben alt
que és la millor bandera.

SALVADOR PERARNAU.

(de «fornal»).

A tots els simpatitzants
amb la nostra obra ens plau
assabentar-los que la redacció
d'«avant..!» l'hem emplaçat
- fins a nova ordre - a l'en-
tresol del cafè «Parisenc.»

A l'esmentat estatge canviarem impressions amb
els nostres amics. Cada dia, al vespre, hi haurà a
la redacció alguns «amics d'avant..!»